

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.280/2010/5. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Grolmusz István ügyvéd (1146 Budapest, Thököly út 46.) által képviselt felperes neve, címe felperesnek, a dr. Tassi Viktória ügyvéd (4024 Debrecen, Iparkamara utca 2. II/8.) által képviselt alperes neve, címe alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 6.P.20.016/2010/11. számú ítélete ellen a felperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes által az alperes részére fizetendő perköltség összegét 93 750 (kilencvenháromezer-hétszázötven) Ft-ra leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 46 875 (negyvenhatezer-nyolcszázhetvenöt) Ft másodfokú perköltséget és térítsen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 90 000 (kilencvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes 1990. évtől egyéni vállalkozóként megbízási jogviszony, majd 2007. április hó 1. napja óta - 2008. február hónap végéig - munkaviszony keretében látta el a **gazdálkodó szervezet** által üzemeltetett szociális otthonban az intézeti orvosi feladatokat, valamint a bentlakók háziorvosa is volt. A 2007. április hó 1. napján történt ügyvezetőváltást követően - 2007. július hó 4. napján - a **gazdálkodó szervezet** telephelyén, az egyik gazdasági épület padlásán 111 856 db felnőtt pelenka került elő, ami a szociális otthon rászoruló bentlakói számára több évre elegendő mennyiség volt. Emiatt az alperes ügyvezetőként belső vizsgálatot rendelt el, s ennek során feltárássra került, hogy a korábbi vezetés a

pelenkákat forgalmazó cégekkel olyan tartalmú szerződéseket kötött, mely szerint azok a megrendelt mennyiség után forgalmi jutalékot fizettek, ez pedig nem a **gazdálkodó szervezet**-hoz, hanem egyéb jogi személyek számláira került befizetésre. Az alperes ezért a **gazdálkodó szervezet** képviselőjében 2007. szeptember hó 19. napján feljelentést tett ismeretlen tettes ellen sikkasztás bűncselekményének alapos gyanúja miatt. A feljelentés a felperes személyét nem nevezte meg, és őrá nem is utalt. A B.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztálya előtt bü. szám alatt folyamatban volt büntetőeljárás során a feljelentésben foglalt tényeket igazolták, ám 2009. április hó 29. napján a nyomozást megszüntették bűncselekmény hiányában.

Az alperes a **gazdálkodó szervezet** ügyvezetőjeként 2007. augusztus hónapban **Ny. G.** újságíró részére nyilatkozatot adott, ennek alapján a **H-B H** című lap 2007. augusztus hó 22. napi számában „**cikk címe**” címmel, és a **D H** 2007. augusztus havi számában „**cikk címe2**” címmel jelentek meg cikkek. Mindkettő tartalmazta a következő alperesi nyilatkozatot: „A M.-tanya egyik épületének padlásán leltározás közben 111 586 pelenkát találtunk. Ez hatalmas mennyiség, és a beszerzése nem volt indokolt.”

A felperes a keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes a feljelentésében és a két újságcikkben közölt nyilatkozatában megsértette a jóhírnévhez való személyiségi jogát. Emiatt arra kérte őt kötelezni, hogy a **H-B H** és a **D H** című sajtótermékekben saját költségén tegyen közzé egy-egy nyilatkozatot, mely tartalmazza azt, hogy a felperes semmilyen jogsértést nem követett el; továbbá 1 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére is igényt tartott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 11. sorszám alatt meghozott ítéletében a felperes keresetét elutasította, valamint kötelezte őt, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 112 500 Ft perköltséget és az államnak külön felhívásra 90 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint sem a feljelentés, sem a két sajtótermékben megjelent alperesi nyilatkozat a felperes személyére vonatkozó tényállítást nem tartalmazott, ahogy ezek valótlan tényközlést sem tartalmaztak. Ezek az okok objektíve kizárják a személyiségi jogsértés megtörténtének megállapíthatóságát, és mivel a Ptk. 84. §-ának (1) bekezdésében írt, s a felperes által alkalmazni kért szankciók szükségszerű feltétele a személyiségi jogsértés megtörténte, ennek hiányában a felperes valamennyi kereseti kérelme alaptalan.

Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság rámutatott arra is, miszerint következetes a bírói gyakorlat abban a tekintetben, hogy a hatósági eljárás kezdeményezése, adott esetben a feljelentés megtétele, úgyszintén a hatósági eljárások során tett nyilatkozatok személyiségi jogvédelmet csak abban esetben alapohatnak meg, ha azokra megállapíthatóan és bizonyítottan a rendeltetésszerű joggyakorlás körén kívül eső, visszaélésszerű joggyakorlás keretében kerül sor, illetve ha az adott eljárás tárgyára nem tartozó és személyiségi jogi sérelmet megvalósító többletelemeket tartalmaz. Ennek hiányában a feljelentés megtétele, és annak tartalma személyiségi jogvédelmet akkor sem alapoz meg, ha a feljelentésben

foglaltak valóságtartalma a vonatkozó eljárás során nem nyert kétségtelen bizonyítást, vagy ha az eljárás bűncselekmény hiánya miatt került megszüntetésre. Ehhez képest a perbeli esetben a feljelentésben közölt tények valóságtartalma a nyomozati eljárás során is igazolódott, a feljelentés pedig ezt meghaladó és az adott eljárás tárgyára nem tartalmazó többletelemeket nem tartalmazott, ezért a feljelentés a személyiségi jogvédelemre akkor sem adott volna okot, ha abból a felperes személye beazonosítható is lett volna.

A nem vagyoni kártérítés iránti igény - mivel az alperes mind a feljelentés, mind az újságcikkekben közölt nyilatkozatok megtételekor a **gazdálkodó szervezet** ügyvezetőjeként annak képviselőjeként járt el, amely tisztséget munkaviszony keretében látta el - kizárólag a munkáltatóval szemben lett volna érvényesíthető személyiségi jogsértés esetén is.

A pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján marasztalta az alperes 1 500 000 Ft-os pertárgyérték alapulvételével meghatározott ügyvédi munkadíjból álló költségében, s kötelezte őt a le nem rótt eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását és a keresetének történő helytadást kérte. Fellebbezése indokaként arra hivatkozott, hogy az alperes sajtótermékekben megjelent nyilatkozatai közvetve a személyére vonatkoztathatóak, hiszen a pelenka felírására kizárólag ő volt jogosult. Hangsúlyozta, hogy a felírás csak szakorvosi javaslat alapján történhet, tehát a döntés nem az ő kompetenciája volt. A jogsértést tetézte az is, hogy az OEP - amelynek a megyei főorvosa a feljelentést nem is támogatta - nála soron kívüli vizsgálatot is végzett, aminek gyorsan híre ment D.-n. Az alperes a büntetőeljárásra hivatkozással házi orvos-váltásra ösztökölte a pácienseit, ez pedig forintosítható kárt okozott neki, és ez egyáltalán nincs összefüggésben a munkaviszony gyakorlása során végzett tevékenységgel, amúgy is a tettéért - a munkaviszony keretében is - mindenki maga tartozik felelősséggel. Sérelmezte, hogy az alperes a kinevezése után vele, mint munkatárssal a kapcsolatot nem kereste, intézkedéseit - így azt a bizonyos számlálást is - a véleményének kikérése nélkül hozta meg. A lejárata tönkretette a házi orvosi praxisa alapját képező, s több évtizedes szakmai tevékenységgel, valamint anyagi ráfordítással kialakított bizalmi viszonyt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján a felperes költségeiben való marasztalása mellett, mivel a fellebbezés az elsőfokú eljáráshoz képest semmiféle új hivatkozást nem tartalmazott. Tagadta, hogy bárkit is házi orvos-váltásra ösztönzött volna a büntetőeljárásra hivatkozással, ahogy azt is, hogy ő a feljelentés megtétele előtt az OEP megyei főorvosának a támogatását kérte volna ahhoz. Alaptalanul sérelmezte a felperes, hogy a véleményét az intézkedése előtt nem kérte ki, hiszen ez nem is volt kötelezettsége. Nem adott okot magatartásával a sustorgásos rémhírterjesztésre, és a felperes túlzott érzékenysége nem róható a terhére.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt nagyobb részben alaptalannak találta a következők szerint:

Mindenekelőtt az ítéltábla pontosítja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást annyiban, hogy nem 11 856, hanem 111 856 db felnőtt pelenkát találtak meg a gazdasági épület padlásán. Ezen pontosítással az elsőfokú bíróság helyes tényállást állapított meg, és abból a per főtárgyát tekintve helyes jogi indokolással alátámasztott helytálló következtetésre jutott, azzal az ítéltábla is maradéktalanul egyetért anélkül, hogy azt ehelyütt megismételné, mindössze a fellebbezésben írtak miatt jegyzi meg az alábbiakat.

A felperes elsősorban a személyébe vetett bizalom aláadását, a saját megfogalmazásában a sustorgásos rémhírterjesztést nevezte meg a történetek legsúlyosabb következményének. Ha D.-n valóban az a szóbeszéd járta, hogy a felperessel szemben az alperes által tett feljelentés következtében büntetőeljárás van folyamatban, akkor az ezzel okozott személyiségi jogsérelem miatt is azzal a személlyel szemben lehet fellépni, aki ezt a valótlan tényt állította, illetve híreszteli. A felperes maga sem állította, hogy ez a személy az alperes lett volna, ezért a felperes jóhírnevének az előbb írt módon történt megsértése miatt az igény sem az alperessel szemben érvényesíthető. A feljelentés megtételével, valamint az újságcikkek alapját képező nyilatkozattal összefüggésben pedig az ítéltábla csupán visszautal az elsőfokú bíróság ítéletében írtakra azzal, hogy az teljesen azonos a saját álláspontjával. Még ha - amint ez a felperes fellebbezéséből adódik - az egyszerű kívülálló a felnőtt pelenkák felírására vonatkozó jogosultság olyan ismeretében is lenne, hogy az újságcikkekben közölt alperesi nyilatkozatból a felperes személyére is következtetne, ez akkor sem alapozhatja meg a felperes oldalán az alperessel szembeni személyiségi jogvédelmet, mert az alperes nem állított, s nem is sugallt valótlan tény, így fogalmilag kizárt emiatt a jóhírnév megsértésének a megállapítása.

A felperes az alperessel szemben - miként a felperes jogi képviselőjének a 11. sorszám alatti jegyzőkönyv második oldalán rögzített nyilatkozatából egyértelműen kitűnik - a személyhez fűződő joga megsértésének következtében részben elvesztett közmegebecsülés okán kizárólag nem vagyoni kárigényt érvényesített, vagyoni kárigényt viszont nem. Ehhez képest a fellebbezését részben arra alapozta, hogy az alperes magatartása miatt hagyták el őt, mint háziorvost az intézet gondozottai, és ez neki „forintosítható” kárt okozott. Ez tipikusan a vagyoni károk körébe tartozik, amelynek megtérítésére a felperes nem terjesztett elő keresetet, ezért a vagyoni kár megítélésének elmaradását sem kifogásolhatta alappal.

A nem vagyoni kár megtérítése iránti kereseti kérelem tekintetében pedig helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy egyrészt - a személyhez fűződő jog megsértésének hiányában - nincs szó jogellenességről, ami pedig a kártérítési felelősség megállapításához szükséges egyik konjunktív feltétel, így ennek hiányában kárfelelősségről sem lehet szó, másrészt, még ha az alperes ügyvezetőként, azaz a munkaviszonyával összefüggésben kárt is okozott volna, ezért a Ptk. 348. §-ának (1) bekezdése alapján a munkáltató tartozik felelősséggel.

Az ítéltábla a fenti - a felperes fellebbezése által szükségessé tett - kiegészítés mellett az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Ugyanakkor észlelte, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül

határozta meg az alperesnek járó perköltség összegét, az ugyanis az elsőfokú bíróság által felhívott jogszabályhely - a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és 4/A. §-ának (1) bekezdése - alapján az 1 500 000 Ft-os pertárgyérték alapulvételével nem 112 500 Ft (ez a pertárgyérték 6 %-át és annak általános forgalmi adóvonzatát jelenti), hanem - a pertárgyérték 5 %-a és az ahhoz járuló általános forgalmi adó együttes összegeként - 93 750 Ft csupán. Mivel a felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének a teljes megváltoztatására irányult, ezért az ítéletábra az alperesnek járó perköltség összegében azt szintén az előbb felhívott Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A felperes a fellebbezési eljárásban is - a per fő tárgyát tekintve - teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró alperes javára perköltséget fizetni, melynek összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A pervesztes felperes a per tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. §-a (1) bekezdésének f) pontja - miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles megtéríteni az államnak külön felhívásra.

Debrecen, 2010. június hó 28. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -